

eller som vælge denne Livsbane; det er ikke den Maalestof, hvorefter den lovgivende Forsamling med Værdighed beslutter. Den stiller høiere og ædlere Fordringer til sig selv. Den siger: Hvad er det Billige, det Hensigtsmæssige, det Kluge? og ikke: Hvad kunne vi byde, hvor langt kunne vi gaae i ydmygende Fordringer og dog have den Fornøjelse, at see Folk komme krybende og tigge om Embeder. Det er ikke vor Maalestof at betragte Embedsstanden som en Fjende, der skal ydmyges og trykkes ned; det er der ialfald Ingen af os, der vil vedkjende sig, at man skal gaae ud fra; man skal gaae ud fra, hvad der i og for sig er det Rigtige, Billige og Hensigtsmæssige, og ikke fra, om man kan vente, at Folk uagtet de Fordringer, man stiller, ville søge Embeder. Men det ærede Medlems Skarpsindighed forlod ham endnu paa et andet Punkt. Han sagde nemlig, og han rettede denne Bemærkning særlig imod mig: „I Retten har jeg intet Indgreb gjort; hvor der findes Embedsmænd, som for Tiden have Ret til at søge Domstolenes Afgjørelse, der høier jeg mig, jeg har jo netop sat ind i mit Forslag, at de Embedsmænd, der have denne Ret, skulde beholde den“. Men det er ikke Tilfældet. Der gjøres ved det stillede Ændringsforslag ligesom intet Indgreb i den Ret, som nu tilkommer Embedsmændene til at paakalde Domstolene imod formeentlig Uret. Der staaer nemlig i det ærede Medlems Forslag — et Forslag, som tværtimod paa ingen Maade er hans personlige Eiendom, som tidligere er gennemført i Folkethinget, som efter al Sandsynlighed ogsaa vil blive vedtaget idag, men som desuagtet er meget vel stiftet til at gjøres til Gjenstand for en Behandling, der kan klare disse Spørgsmaal i Almindelighed — der staaer nemlig vel i hans Forslag, at det skal have sit Forblivende ved Finanzministerens og eventuelt vedkommende Fagministers Afgjørelse, „medmindre Embeds- eller Bestillingsmanden er ansat, før denne Lov træder i Kraft“ — og havde det ærede Medlem stoppet der, kunde han med Røje have sagt, at han respecterede de allerede ansatte Embedsmænds Ret, men han gaaer videre. Han siger nemlig, at det ikke skal være nok, at Vedkommende er

ansat, før denne Lov træder i Kraft, men det Krav, som han vil gjøre gjældende, skal tillige „støtte sin Fordring paa en endnu gjældende Bestemmelse i en Lønningslov, der er ældre end nærværende Lov“. Altsaa, enhver nu ansat Embedsmand, hvis Lønningsvilkår forandres ved nye Lønningslove — og det vil, hvis vi naaende med vort Arbejde, blive Tilfældet med næsten alle civile Embedsmænd — mister Retten til at søge Domstolenes Afgjørelse. Det er dog virkelig høist urigtigt at ville paastaae, at man saa respecterer de nu ansatte Embedsmænds Ret. Men det Spørgsmaal er vissest temmelig ligeegyldigt, i hvilken Grad man respecterer det Bestaaende eller kræver det Tilkommandes Ret, thi det er egentlig ikke det, det dreier sig om. Spørgsmaalet er egentlig kun dette: I et Samfund, hvor selv det laveste Tyende har Ret til ligeoverfor sin Huusbond at indtale sine Fordringer ved Domstolene og paakalde disses Afgjørelse af hvert Tvistemaal ham og Huusbonden imellem, — i et Samfund, hvor det vilde blive anseet for stridende imod gode Sæder, om Noget benyttede sin Stilling til at tvinge en ham UndergIVEN til at renoncere paa sin Ret til at tye til Domstolene — i et Samfund, der samtidig med Frihed sætter Rejsfærdighed paa sin Fane — er det rigtigt i et saadant Samfund for jeg veed ikke hvor ussel og elendig en Sums Skyld at bryde et Princip, der aldrig vil kunne gjøre praktisk Skade ved at bevares, men hvis Bortjernelse vil gjøre Brud paa tilbante Retsforhold, paa, hvad selv Absolutismen i sine mægtigste Dage boiede sig under? Det er dette, jeg henstiller til det nuværende Folkething, om det virkelig finder, at der er Grund til for Embedsmændenes Vedkommende at forlade, hvad der saaledes tidligere har været erkjendt, og hvad i alle andre Livs- og Samfundsforhold endnu den Dag idag ansees for at være det Rigtige.

Winther: Uagtet det ærede Medlem, som sidst talte, selv anerkjendte, at det Forhold, hvorom her er Tale, ikke er noget privatretligt Forhold (Bille: Derom har jeg ikke sagt et Ord!) — det ærede Medlem har netop givet sin Tilslutning til det, der saa bestemt og